

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2018

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (Ε.Δ.Σ.) ιδρύθηκε με τον νόμο 4270/2014 ως Ανεξάρτητη Αρχή, και το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο τοποθετήθηκε τον Νοέμβριο του 2015.

Το παρόν Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τους εξής:

Κορλίρα Παναγιώτη, Πρόεδρο

Μονογυιό Ιωάννη, Μέλος

Σερεμέτη Δημήτριο, Μέλος

Τάτσο Νικόλαο, Μέλος

Τσιώνα Ευθύμιο, Μέλος

Το 2018 ήταν το δεύτερο έτος πλήρους λειτουργίας του Ε.Δ.Σ., με την έννοια ότι, καλύφθηκε το σύνολο των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ιδρυτικό του Νόμο 4270/2014. Υποβλήθηκαν οι δύο εξαμηνιαίες εκθέσεις, οι γνωμοδοτήσεις για τις προβλέψεις του προσχεδίου και του σχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού καθώς και του Σχεδίου του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής και τούτο ενώ διατηρήθηκαν σοβαρές ελλείψεις στη στελέχωση.

Στη διάρκεια του 2018, το Ε.Δ.Σ. επισκέφθηκαν, κατόπιν αιτήματός τους, αντιπροσωπείες των πολιτικών κομμάτων «Νέα Δημοκρατία» και «Κίνημα Αλλαγής», με τους επικεφαλείς τομεάρχες κ.κ. Χρήστο Σταϊκούρα και Φίλιππο Σαχινίδη, μαζί με βουλευτές, και ενημερώθηκαν για τα καθήκοντα και το έργο της Ανεξάρτητης Αρχής.

Διοικητικά Θέματα

1. Κατά τη διάρκεια του 2018, συνεχίστηκαν και εντάθηκαν τα προβλήματα υποστελέχωσης του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου, τόσο στο Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης όσο και στο Τμήμα Μελετών.

2. Με την παραίτηση ενός υπαλλήλου τον Ιούνιο του 2018 από το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, δημιουργήθηκε ένα λειτουργικό αδιέξοδο το οποίο ανάγκασε την Υπηρεσία να μεταφέρει την οικονομική διαχείριση στη Γ.Δ.Ο.Υ. του Υπουργείου Οικονομικών (ΦΕΚ 3092/Β'/30.6.2018), λόγω ελλείψεως προσωπικού, με ό,τι δυσκολίες αυτό συνεπάγεται.

Τον Νοέμβριο του 2018 υπάλληλος του Τμήματος Μελετών αποχώρησε προσωρινά από την Υπηρεσία διότι ανέλαβε καθήκοντα Προέδρου στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων.

3. Συνεχίστηκε η διαδικασία πλήρωσης των έξι (6) κενών θέσεων Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) μέσω Α.Σ.Ε.Π., η οποία ξεκίνησε με τη σχετική προκήρυξη που δημοσιεύθηκε σε ΦΕΚ στις 29.6.2017, και τον ορισμό από τον Α.Σ.Ε.Π. της Επιτροπής Αξιολόγησης των υποψηφίων στις 13.9.2017. Η διαδικασία κλήσης των επικρατέστερων υποψηφίων σε συνέντευξη, η διαλογή και ο τελικός πίνακας των επιλέξιμων διήρκεσε καθ' όλην τη διάρκεια του 2018. Οι πίνακες των προσληπτέων δημοσιεύθηκαν σε ΦΕΚ στις 8.2.2019 (ΦΕΚ 128/Γ'/08.02.2019), και επίκειται η πρόσληψη των Ε.Ε.Π. εντός του τρέχοντος έτους.

4. Δεν υπήρξε καμία πρόοδος στη συνεργασία με την Α.Α.Δ.Ε..

5. Ενόψει της λήξης της μίσθωσης των γραφείων του Ε.Δ.Σ. στην οδό Αμερικής 11 στις 30 Νοεμβρίου 2018, πριν το τέλος του έτους ξεκίνησε η διαδικασία νέας μίσθωσης γραφείων μέσω της Κτηματικής Υπηρεσίας Αθηνών. Η αρχική μειοδοτική δημοπρασία έγινε στις 11.9.2018, που όμως κατέληξε άγονη. Επαναληπτικές δημοπρασίες έγιναν στις 30.10.2018 και στις 21.11.2018, και πάλι άγονες. Ας σημειωθεί ότι οι παράγοντες της Κτηματικής Υπηρεσίας Αθηνών μας ενημέρωσαν ότι το ισχύον μίσθωμα ανά τετραγωνικό μέτρο, είναι πολύ χαμηλό. Έκτοτε, το Ε.Δ.Σ. παραμένει στην τωρινή εγκατάσταση του με σιωπηρή παράταση της ισχύουσας μίσθωσης και εκκρεμεί η επανάληψη της διαδικασίας με νέους όρους και προδιαγραφές.

Επισκόπηση Δραστηριοτήτων και Επιστημονικού Έργου

Εισαγωγή

Το Τμήμα Μελετών του ΕΔΣ κατά τη διάρκεια του 2018 ανταποκρίθηκε εμπρόθεσμα στην υποβολή της προεργασίας που απαιτήθηκε για τις τακτικές εκθέσεις και τις διατυπώσεις γνώμης- αξιολογήσεις που ορίζει ο ιδρυτικός νόμος. Στο πλαίσιο αυτό συντάχθηκαν επίσης σειρά από σημειώματα-μελέτες αναγκαία για την τεκμηρίωση επιμέρους θεμάτων, σύμφωνα με τις οδηγίες του Προέδρου ή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (βλ. π.κ. τμήμα Α περί του μελετητικού έργου). Επίσης καλλιεργήθηκαν οι σχέσεις συνεργασίας με ομόλογους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως και με στελέχη της δημόσιας διοίκησης για την εφαρμογή του μνημονίου με το Υπουργείο Οικονομικών (σχετικά βλ. τμήμα Β για τις «λοιπές δραστηριότητες»).

Α. Μελετητικό έργο

1. Τακτικές εκθέσεις – γνωμοδοτήσεις

Το Τμήμα Μελετών έκανε την απαιτούμενη προεργασία και τη σύνταξη των σχεδίων για τη τέταρτη και την πέμπτη κατά σειρά από τις εξαμηνιαίες εκθέσεις του ΕΔΣ, οι οποίες προβλέπονται από τον ιδρυτικό νόμο. Η Εαρινή έκθεση κατατέθηκε τον Μάιο 2018 και η Φθινοπωρινή το Νοέμβριο. Τα κείμενα οριστικοποιήθηκαν μετά από την ενσωμάτωση σχετικών παρατηρήσεων και υποδείξεων του Προέδρου και μελών του Δ.Σ..

Η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η εξής:

- α) Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΔΣ προσδιόρισε τις θεματικές ενότητες των ανωτέρω εκθέσεων
- β) Ο προϊστάμενος του Τμήματος ανέθεσε στα στελέχη τη συγκέντρωση των σχετικών πληροφοριών και ποσοτικών δεδομένων και τη σύνταξη των επιμέρους ενοτήτων για το πρώτο προσχέδιο
- γ) Έλεγχος του προσχεδίου από τον προϊστάμενο και προώθηση του σχεδίου που προκύπτει στον Πρόεδρο και στα μέλη του ΔΣ
- δ) Ενσωμάτωση παρατηρήσεων, διορθώσεων, σχολίων κλπ του Προέδρου και μελών του ΔΣ και σύνταξη του τελικού κειμένου που δημοσιοποιήθηκε.

Με ανάλογο τρόπο έγινε η επεξεργασία της διατύπωσης γνώμης αρχικά σε ότι αφορούσε στις μακροοικονομικές προβλέψεις του προσχεδίου του Προϋπολογισμού 2019 (Οκτώβριος 2018) και στη συνέχεια για τις προβλέψεις του Σχεδίου Προϋπολογισμού 2019 (Νοέμβριος 2018). Επίσης συντάχθηκε αξιολόγηση για τις Μακροοικονομικές και Δημοσιονομικές Προβλέψεις του ΜΠΔΣ 2019-22 (Ιούνιος 2018).

Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών έθεσε υπόψη του ΕΔΣ τα απαιτούμενα στοιχεία για τη σύνταξη των ανωτέρων γνωμοδοτήσεων με μεγάλη καθυστέρηση, με αποτέλεσμα η διατύπωση έγκαιρης και ολοκληρωμένης γνώμης εκ μέρους του ΕΔΣ να καταστεί εξαιρετικά δυσχερής. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι τα δημοσιονομικά στοιχεία του σχεδίου του Προϋπολογισμού 2019 απεστάλησαν στο ΕΔΣ μόλις την προηγούμενη ημέρα της κατάθεσης του σχεδίου και μάλιστα μετά τις 10 το βράδυ.

Η έγκαιρη και περιεκτική διεκπεραίωση των ανωτέρω διαδικασιών βασίζεται σε συστηματική προεργασία για την τεκμηρίωση των επιμέρους θεμάτων, η οποία περιέλαβε κατά βάση τα εξής:

- α) *Μηνιαία παρακολούθηση και κατάρτιση πινάκων στο πλαίσιο της παρακολούθησης της δημοσιονομικής διαχείρισης (εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού και Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης).* Τα επίσημα δελτία που δημοσιεύονται από το Υπουργείο Οικονομικών κάθε μήνα (Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης και Δελτίο Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού) παρακολουθούνται και αποδελτιώνονται με τη μορφή τυποποιημένων πινάκων.
- β) *Συνεργασία με τη Δ/νση Μακροοικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.*
- γ) *Παρακολούθηση και συστηματική αποδελτίωση των οικονομικών εξελίξεων όπως παρουσιάζονται σε δημοσιεύσεις εγχώριων και διεθνών φορέων, θεσμών και οργανισμών (ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ, ΣΕΒ, ΙΟΒΕ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΔΝΤ, ΟΟΣΑ κλπ).*
- δ) *Μελέτη του συνόλου της νομοθεσίας που διέπει τις διαδικασίες σύνταξης και υποβολής του Προσχεδίου, του Σχεδίου του Προϋπολογισμού και του Μ.Π.Δ.Σ.*

2. Σημειώματα ένθετα ή παραρτήματα στις Τακτικές Εκθέσεις

Με σκοπό την πληρέστερη τεκμηρίωση επιμέρους θεμάτων που ανέκυψαν στο πλαίσιο της προεργασίας για τις τακτικές εκθέσεις το τμήμα μελετών εκπόνησε αυτοτελή σημειώματα τα οποία ενσωματώθηκαν στα κείμενα με τη μορφή ένθετων πλαισίων ("box") ή παραρτημάτων. Τα σημειώματα αυτά είναι τα εξής:

- *Η περίπτωση των Συνδεδεμένων με την μεγέθυνση ομολόγων (GDP-linked bonds-«GLBs»).*
- *Γενική Κυβέρνηση: Φορείς, προσωπικό & μισθολογικό κόστος.*
- *Προβλέψεις για το 2018 & 2019 βάσει οικονομικών υποδειγμάτων του ΕΔΣ.*

3. Δοκίμια Εργασίας

Κατά τη διάρκεια του 2018 συντάχθηκαν τα παρακάτω δοκίμια εργασίας από το επιστημονικό προσωπικό του ΕΔΣ:

- Δημητρίου Δημήτρης και Παππάς Αναστάσιος «*Do confidence indicators lead economic activity? The case of Greece*», Ιούλιος 2018
- Δημητρίου Δημήτρης και Καζάνας Αθανάσιος «*Ανάλυση της δυναμικής του χρέους σε σχέση με την δημοσιονομική πολιτική: Η ελληνική περίπτωση*», Οκτώβριος 2018
- Γκράμμης Απόστολος, Σχοινιάς Χρήστος και Τριανταφυλλοπούλου Χριστίνα «*Αριθμός φορέων, προσωπικό και δαπάνες μισθοδοσίας της Γενικής Κυβέρνησης: Μια επισκόπηση της εξέλιξής τους κατά τα τελευταία έτη*», Νοέμβριος 2018

B. Λοιπές Δραστηριότητες

1. Διεθνείς σχέσεις

Η διαχείριση και στήριξη της ανάπτυξης των διεθνών συνεργασιών του ΕΔΣ αποτελεί σύμφωνα με τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας αντικείμενο ευθύνης του Τμήματος Μελετών. Σε αυτόν τον τομέα πραγματοποιήθηκαν τα εξής:

- *Εκπροσώπηση στις δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανεξάρτητων Δημοσιονομικών Οργανισμών (EU IFIs Network)*: Το Δίκτυο αποτελεί ένα θεσμό με μέλη σε εθελοντική βάση ανοιχτό σε όλους τους ανεξάρτητους δημοσιονομικούς οργανισμούς που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ΕΔΣ εκπροσωπήθηκε σχεδόν σε όλες τις συναντήσεις, ημερίδες, σεμινάρια κλπ που οργάνωσε το εν λόγω δίκτυο εντός του 2018.

- *Έκδοση Εξαμηνιαίας συνοπτικής απεικόνισης οικονομικών εξελίξεων (Country Note)* (Ιούλιος 2018 & Δεκέμβριος 2018). Σκοπός της δημοσίευσης είναι να δώσει στους οργανισμούς που συμμετέχουν στο ευρωπαϊκό δίκτυο ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργανισμών μια κοινή πλατφόρμα η οποία θα μεταφέρει τα βασικά μηνύματα τους σε ένα διεθνές ακροατήριο που ενδιαφέρεται για θέματα προϋπολογισμού των ευρωπαϊκών χωρών. Το Εαρινό Σημείωμα (Ιούνιος) στηρίζεται κατά βάση στο ΜΠΔΣ και στις αναθεωρήσεις του και η ανάλυση είναι πιο μεσοπρόθεσμη, ενώ το Χειμερινό Σημείωμα (Δεκέμβριος) στηρίζεται κατά βάση στην Εισηγητική Έκθεση του Προϋπολογισμού και έχει βραχυχρόνιο χαρακτήρα.

- *Συμμετοχή στην Ομάδα Εργασίας για το Παραγωγικό Κενό (Output Gap Working Group - OGWG)* που λειτουργεί στο πλαίσιο του δικτύου των ανεξάρτητων δημοσιονομικών θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU IFIs Network). Η εν λόγω ομάδα εργασίας ολοκλήρωσε κατά το 2018, με την ενεργό συμβολή του ΕΔΣ, τη βιβλιογραφική επισκόπηση των εννοιολογικών και μεθοδολογικών ζητημάτων που ανακύπτουν κατά την εκτίμηση του δυνητικού προϊόντος και του παραγωγικού κενού και δημοσίευσε σχετικό κείμενο εργασίας με τίτλο «A Practitioner's Guide to Potential Output and the Output Gap». Κατά την προετοιμασία του εν λόγω κειμένου πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας στην έδρα του φορέα που είχε αναλάβει το συντονισμό της ομάδας (Δημοσιονομικό Συμβούλιο Λιθουανίας) στις 4/9/2018, στην οποία το ΕΔΣ συμμετείχε με σχετική παρουσίαση (Policy implications of the output gap estimates). Τα κύρια συμπεράσματα της μελέτης παρουσιάστηκαν στη συνάντηση των εκπροσώπων του δικτύου των IFI στη Μπρατισλάβα στις 23/11/2018.

- Συνάντηση εργασίας με εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) στα γραφεία του ΕΔΣ. Κατόπιν σχετικού αιτήματος του ΕΕΣ, ενόψει της σύνταξης έκθεσης στο πλαίσιο ελέγχου επιδόσεων που αφορά ζητήματα απόβλεπα της δημοσιονομικής σταθερότητας και του σχετικού ρόλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πραγματοποιήθηκε στις 19/12/2018 στα γραφεία του ΕΔΣ συνάντηση του Προϊσταμένου και στελεχών του Τμήματος Μελετών με αντιπροσωπεία του ΕΕΣ.
- Συνάντηση εργασίας με εκπροσώπους του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) στα γραφεία του ΕΔΣ στο πλαίσιο της σύνταξης έκθεσης δημοσιονομικής επισκόπησης για την ελληνική οικονομία.
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG ECFIN) σχετικά με την ετήσια επικαιροποίηση του Fiscal Governance Database (FGD), κατά το μέρος που αφορά τους ανεξάρτητους δημοσιονομικούς θεσμούς (IFI).
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου του ΟΟΣΑ στο πλαίσιο της επικαιροποίησης της βάσης δεδομένων του ΟΟΣΑ για τους ανεξάρτητους δημοσιονομικούς θεσμούς.
- Συμπλήρωση ερωτηματολογίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG ECFIN) στο πλαίσιο έρευνας σχετικά με τις δραστηριότητες των ανεξάρτητων δημοσιονομικών θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUNIFI survey).

2. Συνεργασίες με εγχώριους φορείς

- Γενικό Λογιστήριο του Κράτους: Η επικοινωνία με στελέχη του ΓΛΚ υπήρξε διαρκής και κρίνεται ικανοποιητική. Κάθε μήνα μας αποστέλλεται από το ΓΛΚ, ταυτόχρονα με την επίσημη δημοσίευση του, το Δελτίο Παρακολούθησης του Κρατικού Προϋπολογισμού. Επιπλέον πριν την κατάθεση στη Βουλή μας αποστέλλονται οι βασικοί πίνακες του Προσχεδίου και του Σχεδίου του Προϋπολογισμού.
- Δ/ση Κίνησης Κεφαλαίων, Εγγυήσεων και Δανείων του Υπουργείου Οικονομικών: Καθ' όλην τη διάρκεια του 2018 υπήρξε άμεση ανταπόκριση στα στοιχεία που ζητήθηκαν από το ΕΔΣ.
- Δ/ση Μακροοικονομικής Πολιτικής και Προβλέψεων του Υπουργείου Οικονομικών: Η συνεργασία είναι ικανοποιητική και διεξάγεται σε καλό κλίμα. Οι μακροοικονομικές προβλέψεις αποστέλλονται στο ΕΔΣ εντός των χρονικών ορίων που προβλέπονται από το Μνημόνιο συνεργασίας με το Υπουργείο Οικονομικών.
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ): Το ΕΔΣ συμμετέχει δια εκπροσώπων στη Συμβουλευτική Επιτροπή του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος, η οποία συνεδρίασε κατά τη διάρκεια του 2018 μία φορά. Δεν υπάρχει τυποποιημένη συνεργασία με την ΕΛΣΤΑΤ. Όλη η πληροφόρηση αντλείται από τις ηλεκτρονικές δημοσιεύσεις.
- Συμμετοχή υπαλλήλων του ΕΔΣ στις συναντήσεις με τα Τεχνικά Κλιμάκια στο πλαίσιο των αξιολογήσεων της ελληνικής οικονομίας. Υπήρξαν δύο κύκλοι συναντήσεων ο ένας τον Φεβρουάριο του 2018 ενόψει της ολοκλήρωσης της τέταρτης αξιολόγησης του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής και ο δεύτερος τον Σεπτέμβριο του 2018 στο πλαίσιο της σύνταξης της πρώτης έκθεσης αξιολόγησης του προγράμματος της ενισχυμένης εποπτείας.

3. Εκπαίδευση/Σεμινάρια/Ημερίδες:

Χρονική Διάρκεια	Κατηγορία	Αντικείμενο	Φορέας	Αριθμός Συμμετεχόντων από το ΕΔΣ
21/2/2018	Workshop	The future of Fiscal Integration in Europe	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (Βρυξέλλες)	2
4/5/2018	Workshop	Meeting of the Network of EU IFIs	Δίκτυο Ευρωπαϊκών Δημοσιονομικών Συμβουλίων (Ρώμη)	2
12/6/2018 - 13/6/2018	Σεμινάριο	Παρουσίαση του προγράμματος EUROMOD	Γραφείο Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή	2
04/7/2018	Stakeholders workshop	Suitability review of the Directive 2011/85/EU on national budgetary frameworks	Ευρωπαϊκή Επιτροπή/DG ECFIN (Βρυξέλλες)	2
4/9/2018	Workshop	Output Gap Working Group	National Audit Office of Lithuania (Βίλνιους)	2
25/9/2018	Workshop	«9th meeting of the Network of EU IFIs». Brussels, Belgium.	Δίκτυο Ευρωπαϊκών Δημοσιονομικών Συμβουλίων (Βρυξέλλες)	2
23/11/218	Workshop	Meeting of the Network of EU IFIs	Δίκτυο Ευρωπαϊκών Δημοσιονομικών Συμβουλίων (Μπρατισλάβα)	2

Παράλληλα κατά τη διάρκεια του έτους 2018 ολοκληρώθηκε η εκπαίδευση στελεχών του τμήματος στο χειρισμό και την χρήση των οικονομετρικών υποδειγμάτων από τον κ. Θ. Καζάνα και στην αξιοποίηση των εφαρμογών του e-views και πραγματοποιήθηκαν μακροοικονομικές προβλέψεις βάσει των δύο υποδειγμάτων σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Γ. Συνοπτική αναφορά στις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις του ΕΔΣ για το 2018.

Το ΕΔΣ υποστήριξε ήδη από τα τέλη του 2017 ότι είναι πολύ πιθανή η επίτευξη του **δημοσιονομικού στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα** της τάξης του 3,5% του ΑΕΠ. Συγκεκριμένα, με την έκφραση γνώμης (βλ. «Η Γνώμη του ΕΔΣ για τον Κρατικό

Προϋπολογισμό 2018», Έκφραση γνώμης, 21/11/2017) το ΕΔΣ υποστήριξε ότι ο δημοσιονομικός στόχος θα επιτευχθεί.

Καθ' όλην την διάρκεια του 2018 το ΕΔΣ υποστήριξε ότι είναι εφικτός ο στόχος για την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος της τάξης του 3,5% του ΑΕΠ με τις Εξαμηνιαίες Εκθέσεις, τα Τριμηνιαία Δελτία και τις Γνώμες του. Συγκεκριμένα, στο τελευταίο Τριμηνιαίο Δελτίο (Δεκέμβριος 2018) προέβλεψε τη σημαντική υπέρβαση του δημοσιονομικού στόχου (πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ) για το 2018 ακόμα και μετά την καταβολή του «κοινωνικού μερίσματος».

Αναφορικά με τις μακροοικονομικές εξελίξεις, το ΕΔΣ υιοθέτησε τις εκάστοτε προβλέψεις για μεγέθυνση βάσει ορισμένων παραδοχών.

Σε κάθε περίπτωση το μέγεθος της αύξησης του ΑΕΠ που κάθε φορά υιοθετούσε το ΕΔΣ δεν είχε μεγάλη απόκλιση από τις τελικές εκτιμήσεις του 2018, της ΕΛΣΤΑΤ (μεγέθυνση της τάξης 1,9%). Πιο συγκεκριμένα, από το 2^ο εξάμηνο του 2018 οι θέσεις του ΕΔΣ συνέκλιναν σε οικονομική μεγέθυνση μεταξύ του 2% με 2,1%, παρουσιάζοντας απόκλιση 0,1% με 0,2% αντίστοιχα, σε σχέση με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (1,9%).

Στη συνέχεια παραθέτουμε με χρονολογική σειρά δημοσιευμένες εκτιμήσεις του ΕΔΣ για τις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές εξελίξεις εντός του 2018.

Νοέμβριος 2017

- Το ΕΔΣ υιοθετεί τις προβλέψεις επί των οποίων στηρίζεται το σχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού 2018 (πρωτογενές πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης ύψους 3,5% του ΑΕΠ), με ορισμένες επιφυλάξεις.
  - Η πιο σημαντική εξ' αυτών αφορά στο ενδεχόμενο είσπραξης των αυξημένων φορολογικών εσόδων για το 2018 συναρτάται ευθέως με την επίτευξη των αισιόδοξων μακροοικονομικών επιδόσεων σύμφωνα με τις προβλέψεις (αύξηση του ΑΕΠ της τάξης του 2,5%).

Μάιος 2018

- Πρώτες ενδείξεις επίτευξης του δημοσιονομικού στόχου για 3,5% πρωτογενές πλεόνασμα το 2018.
- Περαιτέρω συρρίκνωση του ανεξόφλητου εγγυημένου υπολοίπου του ελληνικού Δημοσίου το 2018.

- Το 2018 αποτελεί έτος καμπής για το ελληνικό Δημόσιο χρέος, καθώς κρίνονται τα μέτρα ελάφρυνσής του και επίκειται η πλήρης επιστροφή της χώρας στις διεθνείς κεφαλαιαγορές.
- Προβλέπεται περαιτέρω αύξηση του ΑΕΠ για το 2018. Ο στόχος για το μεταξύ 2% και 2,3% είναι επιτεύξιμος υπό προϋποθέσεις.
- Ορατός ο κίνδυνος επανεμφάνισης των διαχρονικών ανισορροπιών του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Ιούνιος 2018

- Ο στόχος που τίθεται στο ΜΠΔΣ 2019-2022 για πρωτογενές πλεόνασμα της τάξης του 3,5% είναι απαιτητικός. Ωστόσο οι ισχυρές δημοσιονομικές επιδόσεις που κατεγράφησαν το 2016 και το 2017 (πρωτογενές πλεόνασμα 3,9% και 4,2% του ΑΕΠ αντίστοιχα) καθιστούν θεμιτή την εκτίμηση ότι είναι επιτεύξιμη η στόχευση για πρωτογενή πλεονάσματα της τάξεως του 3,5% του ΑΕΠ.
- Το σενάριο των μεσοπρόθεσμων μακροοικονομικών εξελίξεων της περιόδου 2019-2022 στηρίζεται στις εξής αρχικές παραδοχές:
  - Ομαλή ολοκλήρωση του ισχύοντος προγράμματος.
  - Διατύπωση δεσμευτικής πολιτικής απόφασης για το πλέγμα και το χρονοδιάγραμμα των μεσοπρόθεσμων μέτρων που θα καθιστούν μακροχρόνια διαχειρίσιμο το δημόσιο χρέος.
  - Εφαρμογή λεπτομερούς αναπτυξιακού σχεδίου για την ελληνική οικονομία.

Υπό τις ανωτέρω σωρευτικές προϋποθέσεις, η ελληνική οικονομία μπορεί να επανέλθει σε τροχιά διατηρήσιμης μεγέθυνσης σε μεσο-μακροχρόνια περίοδο, όπως προβλέπει το ΜΠΔΣ 2019-2022 (δηλαδή οικονομική μεγέθυνση 2% το 2018).

Σεπτέμβριος 2018

- Αύξηση του ΑΕΠ: εφικτός ο στόχος του 2% το 2018. Προερχόμενη κατά βάση από τη βελτίωση του εξωτερικού ισοζυγίου, κατά €700 εκατ. περίπου, και από την αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης.
- Εφικτός ο δημοσιονομικός στόχος για το 2018 -σοβαρές ενδείξεις υπέρβασής του λόγω σημαντικής συρρίκνωσης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΓΚ.

Οκτώβριος 2018

- Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο θεωρεί πως ο στόχος για ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ 2,1% το 2018 είναι εφικτός.

Νοέμβριος 2018

- Υψηλή δημοσιονομική επίδοση και το 2018. Ο δημοσιονομικός στόχος για το έτος 2018 (πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ) είναι εφικτός και είναι πρακτικά βέβαιη η υπέρβασή του.
- Διαφαίνεται θετική δυναμική για την ιδιωτική κατανάλωση με συνεχή βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης τους τελευταίους μήνες.
- Στη βιομηχανική παραγωγή αυξάνεται ο κύκλος εργασιών- ο ρυθμός ποικίλλει ανάλογα με τον κλάδο και δείχνει αυξητικές τάσεις τους τελευταίους μήνες.
- Η εκτίμηση του Υπουργείου Οικονομικών για αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ το 2018 κατά 2,1% είναι εφικτή και ευθυγραμμίζεται με το κεντρικό σενάριο των προβλέψεων του ΕΔΣ.

Δεκέμβριος 2018

- Προβλέπεται σημαντική υπέρβαση του δημοσιονομικού στόχου για το 2018 ακόμα και μετά την καταβολή του «κοινωνικού μερίσματος».

Αθήνα, 4 Ιουνίου 2019

Για το Δ.Σ. του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος

Παναγιώτης Κορλίας

